

UDK 821.163.4:929 Vulcanović V.

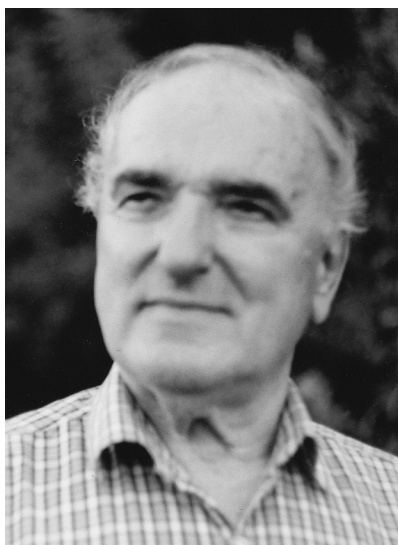
Momir M. MARKOVIĆ (Podgorica)

Dukljanska akademija nauka i umjetnosti

muster@t-com.me

In memoriam

NAD POSMRTNIM ODROM VOJISLAVA VULANOVIĆA

(1931–2016)

Ugasio se časní život Vojislava Vulcanovića, pjesnika čijeg se djela ne bi zastiđela niti jedna savremena evropska književnost, nitijedna kultura. Ne znam treba li da se zastiđi crnogorska književnička javnost koja ga je zaobilazila, prešutkivala i povremeno zloupotrebljavala.

Otkako je kod nas promovisana strategija tržišne kulture, Vulcanović je samo u tom razdoblju objavio desetak knjiga poezije koje negde, nepročitane, sakupljaju prašinu. Književnim tržištem vladaju menadžeri i marketing, a tamo Vojislava Vulcanovića nema. „Čemu pjesnici u nepjesničko vrijeme“, kazao je Helderlin, na čiju sudbinu mi danas neobično liči sudbina Vojislava Vulcanovića. Njegov pjesnički kod sadrži tu naviještenu strahotu stvaranja.

*Mnogo je privilegloga,
Mnogo je uzletjeloga
Skriven je prah naviještenoga*

Stoga mogu reći da je Vulcanovićev stvaralački postupak „rvanje s vasionom“.

Nije moja namjera, niti je sad prilika, da govorim o djelu Vojislava Vulcanovića. Onjemu će se tek govoriti za deset, petnaest ili dvadeset godina, kad huk marketinga utihne, a menadžerski autoriteti budu zaboravljeni i ako crnogorskog kulturnog identiteta tada bude. Ako tog identiteta ne bude, djelo Vojislava Vulcanovića biće svjedočanstvo da je postojao u evropskim dimenzijama. Tada će se znati što je to Vulcanović poručio stihovima

*Nema pjesme ako se ne pomjeri
Svijet unutar dubljih značenja*

Vojislav Vulcanović umro je tačno na desetu godišnjicu obnove crnogorske nezavisnosti, za koju se snažno zalagao i podržavao je stihovima, riječima i iskrenim osećanjima. U njegovoj viziji Crna Gora je bila „kotur sveštene svjetlosti“, Opal koji je on premetao iz ruke u ruku, iz stiha u stih, iz pjesme u pjesmu. Bilo je to njegovo „Osvajanje beskonačnog“ njegov pjesnički san. Njegov paralelni svijet. Citiram ga

*Moje riječi su paralelni svjetovi,
ali kad hladnokrvno razmislim,
mogu reći: moje riječi su
jedini svjetovi,
jer kad se one povuku,
ničega drugog nema
ostaje golo kamenje*

Svekoliko Vulcanovićevo djelo od preko trideset objavljenih knjiga, a još pet je ostalo u rukopisima, je plima značenja i anticipacija koja će možda zainteresovati nekog izdavača ili instituciju kulture da objavi njegova sabrana djela. To mu duguje Crna Gora koju je sanjao, nad kojom je bdio, za koju je živio, i u kojoj će biti njegov grob. A zemlja nema bez groba cijenu. Sa tom nadom ispraćamo ga na vječni počinak.

Vulanović je bio iskren i dobar čovjek. Volio je ljude i vjerovao im možda i više nego im se može vjerovati, ali on je volio i vjerovao, saosećao

s ljudima, mogao je da zaplače zbog tuđe nevolje. Blio je to kod njega poput religije.

Bio mi je prijatelj, iskren i odan, i stoga ću mu se obratiti jednom skromnom pjesmom koju sam njemu posvetio:

PROZOR

Vojislava Vulanovića

Prozor je otvoren tvojim glasom
I plava ruža u prozoru
Tvojom tintom slikana
Crveni datum u kalendaru
(Kad se javio Gospod
Ili kad je raspet Sin)

Duh je svetkovina praznine
Koju od ranog jutra
Polako ispunjavaju bregovi
Poljane

Kiljani

I česme ljepotekle
Iz tvojih ognjenih usta
Prijatelju
Što god da si vidio na nebu
Ne možeš pomjeriti

Onaj dan

Noć obilazi zemlju
I ja zatvaram prozor
Do sljedećeg jutra
Kao tvoju knjigu stihova.

**Zbogom prijatelju,
Tražićemo te u tvojim knjigama poezije!**